

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2To/13/2016
Identifikačné číslo spisu: 9516100014
Dátum vydania rozhodnutia: 14.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Peter Paluda
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:9516100014.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Paludu a sudcov JUDr. Patrika Príbelského PhD. a JUDr. Dany Wänkeovej v trestnej veci obžalovaného J. A. a pre obzvlášť závažný zločin subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Trestného zákona a iné, vedenej na Špecializovanom trestnom súde pod sp. zn. PK-1T/4/2016, na verejnom zasadnutí dňa 14. novembra 2017 v Bratislave, o odvolaní prokurátora Úradu Špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, obžalovaného J. A. a poškodeného Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 8. júla 2016, sp. zn. PK-1T/4/2016, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. b), c) Tr. por. rozsudok Špecializovaného trestného súdu z 8. júla 2016, sp. zn. PK-1T/4/2016, s a z r u š u j e.

Podľa § 322 ods. 1 Tr. por. sa vec vracia súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

I.

Konanie pred súdom I. stupňa

Špecializovaný trestný súd rozsudkom z 8. júla 2016 uznal obžalovaného J. A. vinným z obzvlášť závažného zločinu subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 6 písm. a) Tr. zák. a zločinu poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Tr. zák. na rozsiahlom skutkovom základe, uvedenom vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku.

Za to ho odsúdil podľa § 225 ods. 6 Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. c) Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., s poukazom na § 36 písm. h) Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 6 rokov. Na výkon trestu ho podľa § 48 ods. 4 Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Súčasne mu podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad na 1 rok.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. poškodeného Ministerstvo hospodárstva SR, Mierová 19, Bratislava s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

II.

Odvolania

Proti vyššie uvedenému rozsudku podal odvolanie prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, a to proti výroku o treste a výroku o náhrade škody. Odvolanie odôvodnil tým, že rozsudok považuje za správny a zákonný, pokiaľ ide o výrok o vine. Pokiaľ však ide o výrok o treste, z odôvodnenia napadnutého rozsudku je zrejmé, že súd u obžalovaného zistil jednu poľahčujúcu okolnosť (viedol pred spáchaním trestného činu riadny život) a jednu priťažujúcu okolnosť (spáchal viac trestných činov), pričom neuvádza žiadne „okolnosti prípadu“, či „pomery páchatel’a“, ktoré by sa svojou kvantitou a kvalitou vymykali z bežného rámca. Za také nemožno považovať všeobecný poukaz na bližšie nešpecifikované zásluhy obžalovaného v pozícii starostu obce, dedukcie, že v prospech obce urobil veľa dobrého (po vzhliadnutí záznamov z povodní), či jeho obľúbenosť u voličov. Obžalovaný pri vykonávaní funkcie starostu plnil svoje zákonné povinnosti a poberal za to príslušný plat. Odôvodnenie použité súdom by de facto znamenalo, že v prípadoch odsúdenia dlhšiu dobu pôsobiacich verejných činiteľov by bolo odôvodnené mimoriadne zníženie trestu, pretože „určite urobili v prospech občanov aj veľa dobrého“. Napokon podľa prokurátora, tieto skutočnosti boli zohľadnené v rámci zistenia poľahčujúcej okolnosti - vedenia riadneho života pred spáchaním trestného činu. Rovnako tak vek obžalovaného sa zásadným spôsobom nevymyká z bežného rámca a ani v spojení so statusom invalidného dôchodcu nedosahuje takú kvalitu, ktorá by opodstatňovala mimoriadne zníženie trestu. Na použitie § 39 ods. 1 Tr. zák. preto v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky a Špecializovaný trestný súd mal uložiť trest v rámci trestnej sadzby uvedenej v osobitnej časti Trestného zákona.

K napadnutému výroku o náhrade škody prokurátor v odvolaní namietá, že správne súd v odôvodnení rozsudku považuje za nesporné, že v tomto prípade sú splnené podmienky v zmysle § 287 ods. 1 Tr. por., napriek čomu poškodeného odkázal s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, čo považuje za nesprávny a zákonu odporujúci postup. Pokiaľ súd tento postup odôvodnil prekážkou litispendencie, pretože ešte pred uplatnením nároku na náhradu škody proti obžalovanému v trestnom konaní bol poškodeným na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi podaný návrh na vydanie platobného rozkazu, ktorý je obsahovo totožný. Prokurátor poukázal na to, že prekážka litispendencie je zásadou civilného procesného práva a v trestnom práve sa neuplatňuje. Návrh poškodeného, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť škodu nemožno podať, ak bolo o nároku už rozhodnuté v občianskom súdnom konaní a teda podanie návrhu či žaloby v civilnom konaní samo o sebe nie je prekážkou na uplatnenie nároku na náhradu škody do skončenia vyšetrovania a priznanie nároku v odsudzujúcom rozsudku v rámci adhézneho konania. Poškodený riadne a včas uplatnil nárok na náhradu škody a to proti obžalovanému, voči ktorému v občianskom súdnom konaní uplatnený nebol a o nároku voči Obci A. na Okresnom súde Spišská Nová Ves, vedenom pod sp. zn. 10Cb/86/2013, rozhodnuté doposiaľ nebolo. Prokurátor poukázal na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa týkajú prekážky litispendencie - a to sp. zn. 4Cdo 50/2010 a 8Cdo 168/2008 a považuje za nesporné, že o prekážku skôr začatého konania v zmysle § 159 Civilného sporového poriadku ide vtedy, keď v neskoršom konaní ide o ten istý nárok, o ktorom už bolo skôr začaté iné konanie, ak sa týka rovnakého predmetu konania, skutkových okolností a tých istých osôb. V danom prípade išlo v skôr začatom konaní o nárok žalobcu - Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky uplatnený voči žalovanému - Obec A. a v adhéznom konaní je nárok uplatnený voči obžalovanému J. A., preto nemôže konanie skôr začaté vytvárať prekážku litispendencie.

V podstate na základe uvedeného, prokurátor navrhol napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. d), f), ods. 2 Tr. por. zrušiť vo výroku o treste o výroku o náhrade škody a rozhodnúť v intenciách návrhu prokurátora predneseného na hlavnom pojednávaní dňa 8. júla 2016.

Výrok o náhrade škody citovaného rozsudku napadol odvolaním aj poškodený - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky, dôvodiac tým, že nárok na náhradu škody proti obžalovanému, uplatnil riadne a včas vo výške zodpovedajúcej hodnote nevykonaných prác a nedodaných tovarov pri realizácii projektu, ustálenej na základe znaleckého posudku č. 1/2015, vypracovaného pre potreby trestného konania. Namietal, že v trestnej veci nie sú splnené podmienky pre uplatnenie zákonnej prekážky litispendencie, ktorú Špecializovaný trestný súd uviedol ako dôvod, pre ktorý odkázal poškodeného s nárokom na náhradu škody voči obžalovanému na konanie pred civilným súdom, nakoľko podanie žaloby v civilnom konaní a na ňu nadväzujúce konanie pred civilným súdom samo o sebe nie je prekážkou na uplatnenie nároku na náhradu škody voči obžalovanému v trestnom konaní a priznanie nároku poškodenému na náhradu škody v odsudzujúcom rozsudku za predpokladu, že civilné konanie, proti účastníkovi konania, ktorým je osoba totožná s osobou obžalovaného, nebolo do vydania odsudzujúceho rozsudku v trestnom konaní právoplatne skončené. Podľa poškodeného, v trestnom konaní proti obžalovanému bolo preukázané, že obžalovaný trestným činom spôsobil škodu, ktorej výška bola presne určená na základe znaleckého posudku vyhotoveného pre potreby trestného konania, preto postup Špecializovaného trestného súdu, keď odkázal poškodeného s jeho nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, nie je správny.

Poškodený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 321 ods. 1 písm. f) Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a sám rozhodol tak, že obžalovanému uloží povinnosť nahradiť poškodenému spôsobenú škodu v uplatnenom rozsahu.

Rozsudok napadol odvolaním aj obžalovaný J. A. a poukázal na to, že s rozsudkom sa nestotožňuje, nakoľko vychádza z nedostatočne zisteného skutkového stavu a je založený na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom, navyše nebolo preukázané zavinenie obžalovaného.

Uviedol, že bol súčasťou reťazca kontrolných mechanizmov v rozsahu svojich právomocí a zodpovednosti. Pred podaním jednotlivých žiadostí o platbu prijímateľ - obec A. za spolupráce iných osôb (F. U.) vyplnil príslušné tlačivá od poskytovateľa podľa podkladov - faktúr, súpisu vykonaných prác, ktoré mu boli predložené od dodávateľa - teda spoločnosti J. a po vykonaní formálnej kontroly predložených podkladov od dodávateľa zaslal spracované žiadosti o platbu. Po každej platbe, na základe žiadostí a po vykonaných kontrolách poskytovateľom, boli poskytnuté finančné prostriedky. Z dokazovania vyplynulo, že všetky podklady boli transparentné, bezhotovostné. Zámerom a cieľom bolo vybudovanie priemyselného parku v danom regióne, ktorý preukázateľne postavený bol a daný do užívania zahraničnému podnikateľskému subjektu a prispel k zníženiu nezamestnanosti. V ďalšom namietal skutočnosť, že znalec bol do konania pribratý pred vznesením obvinenia obvinenému v čase, kedy bol vypočúvaný ako svedok, preto mu nebolo doručené uznesenie o pribratí znalca, čím mu bolo odňaté právo na spravodlivý proces a takto zabezpečený dôkaz považuje za nezákonný a nepoužiteľný v trestnom konaní. Namietol tiež osobu znalca s tým, že Ing. Adrián Jutka je zapísaný v zozname znalcov pre odbor „Stavebníctvo“, odvetvie „Odhad hodnoty nehnuteľností“, ktoré je zamerané na stanovenie východiskovej, technickej a všeobecnej hodnoty nehnuteľností. Znalcovi boli pritom uložené otázky zamerané na určenie napr. rozsahu prác a tovarov, pričom znalec sa vyjadroval, posudzoval a hodnotil dodávku prác a tovarov, ako aj reguláciu potoka a jeho úpravu, čo je samostatným odvetvím odboru stavebníctva „vodohospodárske stavby“. Znalec pritom nesmie vykonať úkon v odbore alebo odvetví, v ktorom nie je zapísaný, to sa nevzťahuje na znalca ustanoveného na účely súdneho alebo iného konania súdom alebo iným orgánom verejnej moci. Poukázal na konflikt zákonnosti postupu orgánov verejnej moci a etiky znalca, ktorý neodmietol vypracovať znalecký posudok z odvetvia, na ktoré nie je odborne spôsobilý. Poukázal tiež na čas, ktorý znalec strávil na miestnej obhliadke objektov diela s tým, že tento spochybnil, považujúc ho za nereálny a tým aj závery posudku za neobjektívne. Poukázal tiež na skutočnosť, že dňa 4. júla 2014 Ing. Jutka ešte nebol vo veci pribratý do konania ako znalec, pričom vykonal obhliadku miesta, pričom do konania bol pribratý až 18. augusta 2014. Napriek uvedenému znalec určil, že na predmetnej stavbe boli nevykonané práce podľa jednotlivých žiadostí v čiastke 512.423,93 Eur, čo predstavuje cca 1/3 z celkového objemu financií, poskytnutých na daný projekt. Znalecký posudok vcelku namietal a žiada, aby bol vypracovaný nový znalecký posudok znalcom, resp.

znalcami odborne spôsobilými na podanie znaleckého posudku v daných odvetviach stavebníctva.

V ďalšom obžalovaný poukazuje na povinnosti poskytovateľa pri podaní žiadosti o platbu a vymedzenie zodpovednosti za kontrolu realizácie stavby s tým, že za toto je zodpovedné s tým, že zo strany poskytovateľa boli vykonané 3 kontroly so závermi nezistených nezrovnalostí, pričom ako vyplýva z vyjadrenia Slovenskej inováčnej a energetickej agentúry, zamestnanci vykonávali kontrolu na mieste na základe vzorkovej metódy, t.j. nevykonávali 100 % kontrolu uskutočnenia prác deklarovanych v jednotlivých žiadostiach o platbu, následne bola vykonaná kontrola po podaní žiadosti o záverečnú platbu s negatívnym výsledkom, po čom sa uskutočnilo kolaudačné konanie. Poukázal na nepravdivé a zavádzajúce konštatovanie v obžalobe prokurátora, že pri kolaudačných konaniach boli zistené „podstatné rozdiely“, sa v kolaudačnom rozhodnutí uvádzali nepodstatné zmeny stavby pred jej dokončením. Pred začatím trestného stíhania boli vykonané ďalšie kontroly na základe podaní a žiadostí nástupcu obžalovaného vo funkcii starostu obce A. v počiatku s negatívnymi výsledkami, s ktorými starosta nebol spokojný, až po vykonaní tzv. druhostupňovej kontroly zo strany SIEA, kde bol vedúcim kontrolnej skupiny RNDr. B., boli zistené práce, ktoré sa nevykonali a materiály, ktoré neboli dodané. Poukázal na výpoveď uvedeného svedka a skutočnosť, že komparáciou zistení kontrolnej skupiny pod vedením svedka v správe o vykonanej kontrole so závermi znalca Ing. Jutku sú viditeľné zjavné „zhody“ v jednotlivých zisteniach, ktoré sú vzhľadom na čas znalca strávený na obhliadke, ako aj použitie neidentifikovanej špeciálnej sondy zjavne pochybné a neverohodné. V ďalšej časti odôvodnenia odvolania poukázal na príručku pre žiadateľov vo vzťahu k oprávneným nákladom s tým, že odmieta svojvôľu zo strany prijímateľa pri porušovaní záväzkov bez predchádzajúceho súhlasu poskytovateľa. K nespĺneniu si povinnosti zabezpečiť stály stavebný dozor uviedol, že pri stavbách realizovaných dodávateľským spôsobom nie je povinnosť mať stavebný dozor, preto nemožno dávať obžalovanému za porušenie povinnosti, ktorá mu nevyplýva zo zákona. Navyše štatutárny zástupca dodávateľa sa prezentoval ako nositeľ oprávnenia vykonávať stavebný dozor, a aj keď na to nebol ustanovený, fakticky tento vykonával a počas všetkých vykonaných kontrol nebol vytýkaný ako nedostatok. Obžalovaný považuje za neobvyklý a neštandardný postup v dokazovaní na hlavnom pojednávaní pri výsluchu svedka Ing. J., keď mu po poučení o právach a povinnostiach svedka bolo uznané právo na odopretie výpovede z dôvodu uvedeného v ustanovení § 130 ods. 2 Tr. por., pričom uvedený svedok bol viackrát opakovane vypočúvaný v prípravnom konaní p začatí trestného stíhania vo veci, ako aj po vznesení obvinenia, kde podrobne vypovedal na desiatky strán a predložil množstvo dokumentačného materiálu, vždy bol náležite poučený o svojich právach a povinnostiach a vždy k právu odoprieť výpoveď uviedol, že nemá dôvod na odopretie svedeckej výpovede a vypovedať bude. Podľa názoru obžalovaného, v štádiu konania hlavného pojednávania nebol a nemal byť uznaný dôvod na odopretie výpovede uvedeného svedka a uvedeným postupom bolo obhajobe ako strane trestného konania zmarené právo na obhajobu kladením otázok svedkovi, ktorý ako štatutárny zástupca dodávateľa takto mohol a mal svojou svedeckou výpoveďou prispieť k objasneniu skutkov obžaloby.

V ďalšej časti odvolania sa vyjadril o odvolaníu prokurátora s tým, že s týmito sa nestotožňuje pokiaľ ide o odvolanie proti výroku o treste a pokiaľ ide o odvolanie proti výroku o náhrade škody, tieto úvahy považuje za teoretické v súlade s Trestným poriadkom, avšak nie s ustálenou praxou. Podľa jeho názoru nie je možné uložiť povinnosť nahradiť škodu obžalovanému ako fyzickej osobe, ak konal ako štatutárny zástupca obchodnej spoločnosti, resp. ako štatutárny zástupca obce, bez ohľadu na to, či ešte je v takomto postavení, alebo nie. Navrhol, aby odvolanie prokurátora ako nedôvodné zamietol.

Obžalovaný sa tiež vyjadril k odvolaníu poškodeného s tým, že rovnako sa nestotožňuje s dôvodmi tohto odvolania a rovnako toto odvolanie navrhol ako nedôvodné zamietnuť.

V konečnom dôsledku obžalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a), b), c) Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Obžalovaný svoje odvolanie doplnil podaním doručeným Najvyššiemu súd Slovenskej republiky 3. apríla 2017 a opätovne poukázal na obsah odpovede Ministerstva financií Slovenskej republiky z 5. mája 2015,

s tým, že list nebol na hlavnom pojednávaní oboznámený ako dôkaz, rovnako ako aj ostatné listinné dôkazy. Namietal tiež, že obžaloba ani v jednej časti neoznačuje faktúry predložené v rámci jednotlivých žiadostí o platbu za falšované, nesprávne alebo neúplne, pričom obžalovaný v žiadnom prípade faktúry nefalšoval, tieto predkladal poskytovateľovi v podobe, v akej ich obdržal od zhotoviteľa. Obžaloba neoznačila žiaden iný účel, na ktorý mali byť prostriedky Európskeho spoločenstva použité, ako pôvodný účel. Žiadny všeobecne záväzný právny predpis neurčuje podmienky, za splnenia ktorých poskytovateľ poskytne prostriedky nenávratné finančné prostriedky, pričom jediným orgánom, ktorý môže rozhodnúť, že došlo k porušeniu zmluvy a z toho dôvodu zároveň k porušeniu finančnej disciplíny, je príslušná Správa finančnej kontroly alebo Ministerstvo financií Slovenskej republiky. Tento správny orgán pritom vydá v prípade porušenia finančnej disciplíny správne rozhodnutie, ktorým uloží povinnosť vrátiť poskytnuté prostriedky v príslušnej výške. Z uvedeného potom vyplýva, že každý prípad, v ktorom bolo vydané správne rozhodnutie ukladajúce povinnosť vrátiť poskytnuté verejné prostriedky a prijímateľ by dobrovoľne nesplnil uloženú povinnosť, by bol prípadom, kedy by prijímateľ mal spáchať trestný čin v zmysle skutkovej podstaty trestného činu podľa § 261 Tr. zák.

Ďalej poukázal na to, že v prípade systému predfinancovania sa poskytujú prijímateľovi z výdavkových účtov príslušnej rozpočtovej kapitoly prostriedky štátneho rozpočtu, a to za zdroje ES, ako aj prostriedky určené na spolufinancovanie, pričom samotné prostriedky ES vedie ministerstvo financií na svojom osobitnom účte a poskytuje ich v prípade predfinancovania na základe súhrnnej žiadosti o platbu iba poskytovateľovi a nie prijímateľovi. Z uvedeného vyplýva, že prostriedky Európskeho spoločenstva sú poskytované len v rámci vzťahu Ministerstvo financií Slovenskej republiky - Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky. Prijímateľovi, v mene ktorého konal obvinený, boli poskytnuté len samotné prostriedky štátneho rozpočtu a nie prostriedky Európskeho spoločenstva. Uvedenú skutkovú podstatu by bolo možné aplikovať na prípady, ak sú subjektmi poskytované finančné prostriedky priamo z rozpočtu ES.

Namietal, že obžaloba konštatuje, že škoda bola spôsobená poskytovateľovi vo výške 486.802,72 Eur, pričom je nepochybné, že pokiaľ sa trestný čin má týkať prostriedkov Európskeho spoločenstva, tak aj škoda môže byť spôsobená len na prostriedkoch ES, teda do výšky škody nie je možné zaradiť údajnú škodu na prostriedkoch štátneho rozpočtu a ani vlastné prostriedky prijímateľa a teda objektívne nie je možné, aby obžalovaný spôsobil škodu vo výške 486.802,72 Eur. V napadnutom rozsudku sa neuvádza, akým skutkom a konaním sa mal dopustiť sprenevery poskytnutých finančných prostriedkov, aké sfalšované, nesprávne alebo neúplné faktúry mal predložiť, iný účel, na ktorý mal i byť poskytnuté prostriedky použité. Nedopustil sa trestného činu sprenevery ani subvenčného podvodu, keďže tento sa nemôže vzťahovať na podávanie jednotlivých žiadostí o platbu, pretože prijímateľ v týchto nepreukazuje žiadne splnenie podmienok stanovených všeobecným právnym predpisom.

Po vyhlásení rozsudku oslovil Ing. J., ktorý mu osobne doložil a vysvetlil, koľko bolo na stavbu diela dodaného kovového materiálu, pričom tohto bolo podstatne viac, ako zistila kontrola a určil znalec, pričom mu poskytol vlastnoručne urobené poznámky na hlavičkovom papieri J. spol. s r. o., na ktorom rozpísal chýbajúce časti stavby diela, resp. navyiac vykonané práce, pričom rozdiel vyčíslil na 244.310,- Eur. Podrobné vysvetlenie k predloženým prílohám však môže podať jedine Ing. J..

Záverom namietal, že neboli na hlavnom pojednávaní vykonané dôkazy, napriek tomu, že prvostupňový súd v napadnutom rozsudku na ne prihliadal, a to Výňatok z interného manuálu postupov SARIO - kontrola na mieste, obsah CD nosiča interného manuálu, Správa stavebného úradu F. z 10. februára 2014 k stavebnému denníku, Prílohy trestného spisu č. 1 - šanóny 1 až 7, ako aj príloha č. 2 - projektová dokumentácia.

K doplneniu dôvodov odvolania sa vyjadril poškodený tak, že obžalovaný uvádza viaceré nepravdivé skutočnosti s tým, že je nevyhnutné rozlišovať medzi porušením finančnej disciplíny na jednej strane a porušením Zmluvy o poskytnutí NFP a s ním spojenými nárokmi na vrátenie neoprávnene vyplateného NFP na strane druhej. Poukázal na Žiadosť o vrátenie finančných prostriedkov vystavenú v súlade so Zmluvou o poskytnutí NFP. Poškodený považuje za irelevantné, či finančné prostriedky poskytnuté z

Európskeho spoločenstva sa formálne stanú alebo nestanú súčasťou štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, pričom v prejedávanom prípade je nepochybné, že poskytnuté prostriedky pochádzajú zo všeobecného rozpočtu Európskeho spoločenstva. Za nepravdivé považuje tvrdenie obžalovaného, že výlučnú zodpovednosť za realizáciu diela v rámci Projektu znáša zhotoviteľ, nakoľko za realizáciu Projektu v súlade so Zmluvou o poskytnutí NFP, s právnymi predpismi Slovenskej republiky a právnymi aktami Európskej únie, je zodpovedný výlučne prijímateľ. Navrhol preto odvolanie obžalovaného zamietnuť.

Poškodený sa vyjadril k odvolaniu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky tak, že sa plne stotožňuje s odvolaním prokurátora v časti odvolania proti výroku o náhrade škody.

K vyjadreniu poškodeného zaujal stanovisko obžalovaný tak, že nesúhlasí s tvrdeniami poškodeného.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd odvolací po zistení, že neprichádza do úvahy zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 Tr. por. a ani zrušenie napadnutého rozhodnutia z dôvodov uvedených v § 316 ods. 3 Tr. por., preskúmal v zmysle § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť odvolaniami napadnutých výrokov rozsudku (teda všetkých jeho výrokov), ako aj správnosť postupu, ktoré im predchádzalo, berúc do úvahy aj chyby, nevytýkané v odvolaní, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Po splnení prieskumnej povinnosti v uvedenom rozsahu najvyšší súd dospel k názoru, že prvostupňový súd sa nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, pričom vznikli pochybnosti o správnosti skutkových zistení, na objasnenie ktorých je potrebné dôkazy opakovať.

Obžalovaný v odvolaní namietal závery znaleckého posudku vo vzťahu k osobe znalca s tým, že jeho pribratie do konania ako znalca z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností nespĺňa kritéria pre odpovede na otázky uvedené v uznesení o pribratí znalca do konania, nakoľko odvetvie „Odhad hodnoty nehnuteľností“ je zamerané na stanovenie východiskovej, technickej a všeobecnej hodnoty nehnuteľností, stanovenie všeobecnej hodnoty práv a záväzkov viaznucich na nehnuteľnostiach, stanovenie všeobecnej hodnoty nájomného, stanovenie výšky škody.

Inštrukcia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 7/2009 z 25. marca 2009 č. 23635/2009-51 o organizácii a riadení znaleckej, tlmočnickej a prekladateľskej činnosti v aktuálnom znení, okrem iného určuje obsahové vymedzenie znaleckých odborov a odvetví tak, že v odbore 37 00 00 Stavebníctvo presne špecifikuje odvetvia - 37 09 00 Odhad hodnoty nehnuteľností, ako odvetvie zamerané na stanovenie východiskovej, technickej a všeobecnej hodnoty nehnuteľností, stanovenie všeobecnej hodnoty práv a záväzkov viaznucich na nehnuteľnostiach, stanovenie všeobecnej hodnoty nájomného, stanovenie výšky škody.

Znalec Ing. Adrián Jutka, znalec z odboru stavebníctvo, odvetvie odhad hodnoty nehnuteľností, bol do konania pribratý uznesením vyšetrovateľa PZ ČVS: PPZ-221/NKA-PK-VY-2012 z 5. februára 2014 na zodpovedanie otázok, týkajúcich sa hodnoty finančných prostriedkov použitých na realizáciu diela v porovnaní s hodnotou vyplývajúcou zo zmluvnej a schválenej stavebnotechnickej dokumentácie, určenia rozsahu prác a tovarov, rozsahu hodnoty tých prác a tovarov, ktoré neboli fakturované, avšak boli zrealizované a ďalších otázok, vyplývajúcich z uvedeného uznesenia.

Je nutné prisvedčiť odvolacej námietke obžalovaného, že zodpovedanie týchto otázok nie je odhadom hodnoty nehnuteľností. Otázky zamerané na stanovenie všeobecnej hodnoty stavebných prác a materiálov v súvislosti s posúdením výšky dohodnutej, prípadne účtovanej ceny môže posúdiť znalec z odvetvia 371000 - Odhad hodnoty stavebných prác, prípadne z odvetvia - Pozemné stavby - zamerané okrem iného na posudzovanie kvality vykonaných stavebných prác, či súladu realizácie s projektovou

dokumentáciou.

Ustanovenie § 11 ods. 3 zákona č. 82/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v aktuálnom znení upravuje, že znalec, tlmočník alebo prekladateľ zapísaný v zozname nesmie vykonať úkon v odbore alebo odvetví, v ktorom nie je zapísaný; to sa nevzťahuje na znalca, tlmočníka alebo prekladateľa ustanoveného na účely súdneho alebo iného konania súdom alebo iným orgánom verejnej moci.

Znalecký posudok je jedným z podstatných dôkazov v danej veci, z ktorého záverov má vyplývať hodnota reálnych prác, finančných prostriedkov reálne dodaných a zrealizovaných nielen materiálov, ale aj prác a je významným dôkazom pre určenie výšky spôsobenej škody. Jeho podstatou v danom prípade nie je hodnota nehnuteľností, ale práve posúdenie hodnoty stavebných prác a materiálov v súvislosti s posúdením výšky dohodnutej, či účtovanej ceny. Preto v konaní mal byť vypracovaný znalecký posudok znalcom z iného odvetvia, ako je len odvetvie odhadu hodnoty nehnuteľností.

Najvyšší súd neopomína vyššie citované ustanovenie § 11 ods. 3 zák. č. 82/2004 Z. z., avšak zastáva názor, že zo zoznamu znalcov jednoznačne vyplýva, že je v ňom zapísaných viacero znalcov v odvetví, špecializovanom na zodpovedanie otázok dôležitých pre toto trestné konanie. Do konania bolo možné pribrať znalca, ktorý je špecialistom na zodpovedanie týchto otázok.

Je zrejmé, že táto skutočnosť unikla pozornosti súdu prvého stupňa. Najvyšší súd nespochybňuje kvalitu znalca Ing. Jutku, avšak z dôvodu obžalovaným vznesenej odvolacej námietke vznikla pochybnosť o správnosti záverov znaleckého posudku. Preto bude povinnosťou súdu prvého stupňa vysporiadať sa s touto pochybnosťou, avšak neopomínajúc zásady kontradiktórnosti konania pred súdom, ktorého podstatou je aktivita strán trestného konania.

Vyššie uvedená skutočnosť má podstatný vplyv na výrok o vine obžalovaného J. A.. Preto odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok, a to na podklade všetkých odvolaní, keďže úvahy správnosti výroku o treste a výroku o náhrade škody sú v tomto štádiu trestného konania predčasné.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.